

P O S U D E K

rigorózní práce Mgr. Věry L i a k o u na téma

"Věcná břemena a omezení vlastnického práva"

Jde o práci v rozsahu 217 stran včetně obsahu a seznamu rozhodnutí a seznamu literatury. Obsah vedle úvodu zaměřen zejména na sám pojem věcných břemen, na jejich strukturu, vznik, změnu a zánik, jakož i na omezení vlastnického práva spolu s úvahami de lege ferenda a závěrem.

Výklad o zvolené tematice je podán čtenářsky přístupnou formou, pojednává o dané problematice do všech podrobností. Autorka srovnává současnou právní úpravu s jednotlivými právními úpravami, které se na našem území uplatňovaly v minulosti. Čerpá ve velké míře poznatky z publikované judikatury i z odborných pojednání, zvláště pak autorů Bradáče, Fialy, Zaudyše. Přejímá z nich určité pasáže s uvedením příslušných pramenů.

Ukazuje se rozptřičenost současné právní úpravy a různorodost chápání způsobu vzniku věcných břemen a jejich publicity. Vedle základní právní úpravy obsažené v občanském zákoníku je režim věcných břemen upraven v řadě právních norem veřejno-právní povahy, zvláště pak týkajících se liniových staveb a zařízení. Je zřejmá nedostatečná legislativní koordinace takových právních úprav.

Autorka podala ke zvolenému tématu vyčerpávající výklad, který si zaslouží ocenění. Z textu na str. 204, který autorka převzala z úředních pramenů, zaujalo to, že se činí rozdíl mezi náhradou za vyvlastnění určenou znaleckým posudkem nebo tzv. cenou tržní. Zatímco cena tržní je druhem ceny, přeloženo do jazyka zák. č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, "obvyklá cena", tak cena určená znalcem je zaměřena na metodu zjišťování ceny, kterou by v podstatě mělo být určení obvyklé ceny vyvlastňované nemovitosti. S těmito pojmy legislativa si neodborně počíná.

Na str. 33 v druhém odst. shora se autorka zmiňuje o věcných břemenech o povinnosti něco konat (facere), přitom na závěr tohoto odstavce uvádí, že "prospěch oprávněné osoby spočívá v tom, že povinný subjekt jí poskytuje určité plnění". Plněním může být pochopitelně i "facere", jde o to, aby s pojmem plnění nebylo

v dané souvislosti spojováno i "dare", jak se to někdy vyskytuje.

Pokud jde o právní úpravu v ustanovení § 151o OZ, nabízí se otázka, jak mohl někdo nabýt stavbu na pozemku, na který se bez využití jiného, sousedního pozemku nemohl vůbec dostat? Ukazuje se, k jakým nepříznivým důsledkům vede opuštění reálného foliového principu při způsobu evidence nemovitostí, ignorace tzv. knihovního tělesa, které není zaměřeno pouze na jediný pozemek, ale na územní jednotku, jejíž části jsou vzájemně funkčně propojeny.

Pokud jde o neoprávněnou stavbu, lze mít výhrady proti judikátu, že podle ustanovení § 135c OZ by mohl být navrhovatelem i stavebník. Uvedené ustanovení je zaměřeno na ochranu vlastníka pozemku, do jehož sféry neoprávněně zasáhl stavebník, je proto absurdní, aby ten, kdo se takto v rozporu s právem zachoval, mohl své postavení na cizím pozemku legalizovat. Současná judikatura jde v tomto směru ještě dál, že připouští, aby stavebníku i proti jeho vůli, i když se souhlasem vlastníka pozemku, byl příkázán pozemek do vlastnictví za náhradu.

Množství odborných článků, o nichž se autorka zmiňuje, ukazuje na to, že problematika věcných břemen neztrácí na aktuálnosti a že vyvolává v praxi množství otázek, které by neměly zůstat bez odpovědí.

Autorka odvedla předmětnou rigorózní práci záslužnou prací, za kterou si zaslouží pochvalu. Navrhují její obhajobu.

20.2.2006

Doc.Dr.Jiří Mikeš
